

Forhøjet driftsstøtte til Det Jyske Kunstakademi i forbindelse med erhvervelse af nye lokaler i Sydhavnen (budgetforslag B2026)

Forslagsstiller: Thure Hastrup (Alternativet)

Forslaget er rettet mod MKB og MTM (Aarhus Ejendomme).

Hvad vil vi opnå? Hvorfor stilles forslaget?

Alternativet foreslår at tildele Det Jyske Kunstakademi et forhøjet driftstilskud, i forbindelse med flytningen til nye lokaler i kunstbyen i Sydhavnen, hvor akademiet har mulighed for at erhverve sig øverste etage i bygningen.

Formålet er at sikre det økonomiske grundlag til fuld realisering af visionen om en kunstby i Sydhavnen samt at muliggøre etablering af en international masteruddannelse under Det Jyske Kunstakademi.

Baggrund:

Aarhus Kommune har med udviklingen af Sydhavnen sat en tydelig ambition: At etablere en kunstby, hvor kunst og kunstudannelse bliver en bærende del af områdets identitet og daglige liv. Visionen er at skabe en bydel med en særlig karakter og tiltrækningskraft – et sted, hvor kunstproduktion og -formidling ikke alene styrker det lokale byliv, men også bidrager til at fastholde og udvikle Aarhus som kunst- og kulturby.

I forbindelse med udviklingen af kunstbyen, flytter Det Jyske Kunstakademi til nye lokaler i Sydhavnen og her står de over for en unik mulighed for at sikre den øverste etage i den nyopførte bygning i Sydhavnen. Etagen rummer et enestående og stort rum, som vil kunne anvendes til undervisning, kunstdiskussioner, formidling og offentlige arrangementer – til gavn for både akademiet og den omkringliggende bydel. Erhvervelsen og driften af denne etage kræver dog en særskilt finansiering, som i dag ikke er til stede. Uden disse midler risikerer man at miste en afgørende brik i udviklingen af kunstbyen.

Fremtidsperspektiver: Masteruddannelse og samlokalisering som drivkraft

Et centralt perspektiv i udviklingen af kunstbyen i Sydhavnen er potentialet for at etablere en specialiseret national og international masteruddannelse, der kan styrke Det Jyske Kunstakademis faglige profil og placere Aarhus som et nyt knudepunkt for videregående kunstnerisk uddannelse i en europæisk kontekst. Den øverste etage i den nye bygning rummer faciliteter, der muliggør store projekter og offentlige formidlingsaktiviteter, og kan danne ramme om en overbygningsuddannelse med fokus på samtidskunstneriske praksisser – herunder eksempelvis performativ kunst, men også andre eksperimenterende og tværdisciplinære retninger.

En sådan uddannelse vil kunne tiltrække både danske og udenlandske studerende, undervisere og samarbejdspartnere og dermed forankre et stærkt, globalt netværk i Sydhavnen. Særligt væsentligt er det, at en masteruddannelse etableres i tæt relation til det samlede kunstneriske miljø i bydelen. Den planlagte samlokalisering af Aarhus Billedkunstcenter og Det Jyske Kunstakademi i to nabo-bygninger åbner for et unikt lærings- og produktionsmiljø, hvor uddannelse, kunstnerisk praksis og faglige fællesskaber smelter sammen.

Studerende og professionelle kunstnere vil kunne dele værkstedsfaciliteter, deltage i fælles produktioner og indgå i mentorforløb og projekter, der når langt ud over skolens rammer. Publikum vil samtidig få adgang til løbende formidling, udstillinger og arrangementer, hvor man direkte kan opleve, hvordan kunsten udvikles og diskuteres.

Den tætte fysiske og faglige forbindelse mellem de to institutioner er ikke blot praktisk, men strategisk afgørende. Den skaber grundlaget for en sammenhængende værdikæde – fra uddannelse til produktion og formidling – og sikrer, at det kunstneriske miljø i Sydhavnen får den dynamik og tyngde, der skal til for at skabe varig værdi for Aarhus. Det er denne type samarbejde og organisering, som internationalt har vist sig mest bæredygtig, når byer vil satse seriøst på kunst og kreative erhverv.

Det Jyske Kunstakademi har siden 1964 virket som en vigtig institution for kunstuddannelse i både Aarhus og Danmark. I over 60 år har akademiet haft til huse i de samme lokaler, og gennem hele perioden har finansieringen ikke stået mål med hverken opgaven eller forventningerne til et statsanerkendt kunstakademi.

Den nye placering i Sydhavnen er et væsentligt fremskridt. Akademiets faciliteter lovliggøres og opgraderes, men den større bygning medfører også øgede driftsomkostninger. Samtidig giver beliggenheden – i tæt naboskab med Billedkunstcenteret – nye muligheder for samarbejde og synergi i kunstmiljøet.

En sammenligning med Kunstakademiet i København viser, at Det Jyske Kunstakademi med sine nuværende bevillinger reelt kun burde have 25 studerende. Det understreger, at det nuværende niveau ikke er bæredygtigt, og at en betydelig forøgelse af det samlede driftstilskud er nødvendig på længere sigt.

I den aktuelle situation er det imidlertid afgørende, at akademiet får mulighed for at etablere sig fuldt ud i Sydhavnen – og her spiller den øverste etage en central rolle. Den vil kunne anvendes til performativ kunst og store projekter, som der i dag ikke findes faciliteter til. Det vil styrke mulighederne for talentudvikling og trække talenter til samt forhindre, at unge kunstnere søger væk. Derudover vil etagen kunne danne ramme om offentlige arrangementer og formidling – og gøre akademiet til et kulturelt omdrejningspunkt i bydelen. I et perspektiv på 3- 5 år vil der kunne etableres en masteruddannelse eller en overbygningsuddannelse i eksempelvis performancekunst med 10-12 studerende.

Visionen om en kunstby i Sydhavnen er både realistisk og ambitiøs – men den kræver politisk vilje og konkret økonomisk opbakning. Aarhus Billedkunstcenter og Det Jyske Kunstakademi står klar til at løfte opgaven, men kan kun gøre det, hvis de nødvendige ressourcer følger med.

Aarhus har en unik mulighed for at sætte kunst og kreativitet i centrum for en ny bydel og dermed styrke sin position som kunstens by. Det kræver en målrettet investering – nu – så kunstbyen i Sydhavnen ikke forbliver en vision, men bliver en levende virkelighed.

Eventuelle input til hvem, hvad og hvordan og hvor mange ressourcer:

Finansiering: Akademiet er finansieret af både staten og Aarhus Kommune, hvor kommunen står for hovedparten af den årlige støtte. Det samlede driftstilskud udgør **5,5 mio. kr.**, heraf **3,4 mio. kr.** fra kommunen. Bevillingen har gennem årene været utilstrækkelig til at sikre en tidssvarende drift og vedligeholdelse, hvilket har ført til stærkt nedslidte faciliteter. En flytning har derfor været bydende nødvendig – både af hensyn til arbejdsmiljø, tilstrækkelige faciliteter og for at opretholde det nuværende optag på 40 studerende.

En fremtidig finansiering, der kan løfte visionen, kan ske ud fra tre modeller:

- Købes af Aarhus Kommune for 18,5 mio. kr., hvilket vil kræve et samtidigt forhøjet driftstilskud til akademiet på 250.000 kr. årligt
- Købes af akademiet for 18,5 mio. kr., hvilket vil kræve et forhøjet driftstilskud på 1,1 mio. kr. årligt til lån og drift
- Lejes for 850.000 kr. årligt, hvortil der ligeledes skal tillægges et forhøjet driftstilskud på 250.000 kr. årligt – i alt 1,1 mio. kr. i forhøjet driftstilskud

Alternativt kan der etableres en tidsbegrænset model, hvor Aarhus Kommune i en treårig periode beviliger et samlet forhøjet driftstilskud på 1,1 mio. kr. årligt. I denne model forpligter Det Jyske Kunstakademi og Aarhus Kommune sig til i fællesskab at arbejde for, at staten herefter påtager sig at videreføre finansieringen gennem en tilsvarende forhøjelse af det statslige driftstilskud. Kommunens merbevilling bortfalder herefter.